

Program för krisberedskap och civilt försvar 2019-2022

Dokumentnamn	Program för krisberedskap och civilt försvar i Härnösands kommun 2019-2022	Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	Diarienummer 2019-000063
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version	Senast reviderad Giltig t o m 20221231
Dokumentinformation	Kommunens inriktning för arbetet med krisberedskap och civilt försvar för mandatperioden.		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och bolag.		
Annan information			

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1.	Avgränsningar	3
2.	Övergripande styrning	4
3.	Inriktning för mandatperioden 2019-2022	4
3.1.	Gemensam grund	5
	Gemensamma processer	5
	Systematiskt arbetssätt	5
	Gemensamma metoder och metodstöd	5
	Samlad avvikelse och incidenthantering	5
3.2.	Beredskapshöjande åtgärder	5
	Informationssäkerhet	6
	Kontinuitetshantering	6
	Nödvettenplanering	6
	Trygghetspunkter	6
	Lokaler	6
	Klimatanpassning	6
	Kravställning vid upphandling av samhällsviktig verksamhet	6
	IT-säkerhet	7
	Etablera samverkansformer för det geografiska områdesansvaret	7
	Utbildning och övning	7
3.3.	Civilt försvar	7
	Samordning	7
	Säkerhetsskydd	7
	Skyddsrum	7
	Krigsplaceringar	7

1. Inledning

I detta program anges kommunens inriktning för arbetet med beredskap för fredstida kriser och civilt försvar 2019-2022.

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap reglerar arbetet med beredskap i kommuner.

Bestämmelserna i lagen syftar till att kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och att ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid och vid höjd beredskap.

I Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 och Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 mellan SKL och MSB preciseras statens förväntningar på hur uppgifterna ovan ska genomföras.

Enligt överenskommelsen ska kommunen ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

1.1. Avgränsningar

Programmet anger kommunens inriktning för arbetet med beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, nedan kallat beredskapsarbete.

För att få effekt måste beredskapsarbetet ske som en del i alla samhällsviktiga verksamheter. Arbetet ska grunda sig i denna inriktning men beskrivs inte närmare i detta program.

Utöver detta dokument ska det finnas en

- Utbildnings- och övningsplan
- Ledningsplan för extraordinära händelser och höjd beredskap.
- Risk- och sårbarhetsanalys
- Riktlinjer för kontinuitetshantering

Viss verksamhet har en särskilt stor koppling till beredskapsarbetet men regleras helt eller delvis på annat håll:

- Arbete mot våldsbejakande extremism
- Brottsförebyggande arbete
- Olycksförebyggande arbete
- Arbete med klimatanpassning
- Arbete med social hållbarhet
- Informationssäkerhet
- Dataskydd
- Internt skydd

2. Övergripande styrning

Kommunfullmäktige fastställer i detta program inriktningen för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar under mandatperioden.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av arbetet.

Samtliga nämnder, kommunägda bolag och förbund ska beakta denna inriktning i styrningen för den egna verksamheten, och;

- Bidra till den kommunala krisledningen när det är påkallat.
- Ta fram en plan för hur ledningen av den egna verksamhetens ska fungera vid kris och höjd beredskap som utgår från verksamhetens behov och den kommunövergripande krisledningsplanen.
- Årligen till kommunstyrelsen rapportera vilka åtgärder som vidtagits och vilka som planeras för det kommande året.
- När det är påkallat, delta i de åtgärder som följer av detta program.
- Delta i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser
- Delta i utbildning och övning.

3. Inriktning för mandatperioden 2019-2022

Den övergripande målsättningen med kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar är att värna samhällets skyddsvärden och därigenom människor, miljö och verksamheter i Härnösands kommun.

Samhällets skyddsvärden så som de definieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB är;

- befolkningens liv och hälsa
- samhällets funktionalitet
- förmågan att upprätthålla grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- miljö och ekonomiska värden
- nationell suveränitet

När inte annan inriktning ges ska kommunen eftersträva att leva upp till nationella, regionala och lokala överenskommelser inom berörda områden och aktivt medverka i samverkan med andra aktörer.

För att nå upp till det ska kommunen

- ha förmåga att motstå och kunna hantera samhällsstörningar och störningar i enskilda verksamheterna både i fredstid och vid höjd beredskap
- ha förmåga att bedriva samhällsviktig verksamhet på en acceptabel nivå oavsett störning
- ha förmåga att bidra till totalförsvaret

- ha förmåga att verka för samordning inom Härnösands geografiska område

3.1. Gemensam grund

Beredskapsarbetet bidrar till och drar nytta av kvalitetsarbete i berörda verksamheter. Kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar ska därför så långt det är möjligt ske samordnat med andra berörda verksamheter.

Gemensamma processer

En gemensam bild av verksamheten och dess processer underlättar samverkan och arbetet med systemförvaltning, informationsförvaltning, risk- och sårbarhetsanalyser, internkontroll, säkerhetsskydd, dataskydd med mera.

Beredskapsarbetet ska bygga på dokumenterade etablerade processer, där sådana saknas eller är ofullständiga ska processerna beskrivas och dokumenteras i samråd med berörda verksamheter.

Systematiskt arbetssätt

Ett systematiskt arbete med uppföljning och lärande där erfarenheter tas om hand och bidrar till förbättringar är en förutsättning för ett ändamålsenligt beredskapsarbete.

Under mandatperioden ska ett arbetssätt för uppföljning av kommunens beredskapsarbete tas fram som harmonierar med kommunens styrning i övrigt.

Gemensamma metoder och metodstöd

När det finns samordningsvinster ska gemensamma metoder och metodstöd användas. Det kan gälla informationssäkerhetsklassningar, säkerhetsskyddsarbete, arbetsmiljö och internkontroll och gäller även beredskapsarbetet.

Samlad avvikelse och incidenthantering

För att upptäcka och hantera brister och störningar och kunna vidta åtgärder behöver vi bli bättre på att identifiera och rapportera avvikelser och incidenter. Inte sällan kan en avvikelse beröra flera olika verksamheter och lagstiftningar.

I det löpande beredskapsarbetet ingår att veckovis samla in, sammanställa och rapportera läget i kommunen. För att förbättra kvalitén på dessa rapporter ska en kartläggning göras av befintliga rapporteringsvägar och verktyg för att se om de behöver kompletteras och om det finns samordningsvinster att göra.

3.2. Beredskapshöjande åtgärder

Följande åtgärder syftar till att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, i fredstid och vid höjd beredskap, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser och grundar sig i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Informationssäkerhet

Flera risker som kan leda till kriser i samhället kan lindras med ett grundläggande informationssäkerhetsarbete och i vissa fall helt undvikas. Viktiga informationstillgångar ska identifieras och klassificeras för att kunna ge dem rätt skydd och underlag för kravställning, internt och externt.

Samhällsviktiga verksamheter ska prioritera arbetet med att utveckla och implementera arbetsätt utifrån policy och riktlinjer för informationssäkerhet.

Kontinuitetshantering

Samhällsviktiga verksamheter som kommunen bedriver eller ansvarar för, ska under mandatperioden ha tagit fram en kontinuitetsplan på den organisatoriska nivå som är lämplig.

Planering ska säkerställa att verksamheten kan upprätthållas på en acceptabel nivå oavsett vilka störningar som inträffar. Planering ska testas och revideras regelbundet och vid behov.

Planeringen ska beakta givna förutsättningar från planeringen av totalförsvaret.

Nödvattenplanering

Under mandatperioden ska kommunen i samverkan mellan berörda verksamheter ta fram en plan för nödvattenförsörjning. Behoven från samhällsviktiga verksamheter och från hushåll ska beaktas.

Trygghetspunkter

Under mandatperioden ska en planering för trygghetspunkter på samtliga serviceorter i kommunen färdigställas. En trygghetspunkt ska vara känd och kommunicerad så att medborgare vet var de ska vända sig när ingen annan information finns att tillgå. Arbetet ska också beakta kommunens planering för civilt försvar, reservkraft och nödvattenplanering.

Lokaler

De lokaler där kommunen bedriver verksamhet är en av våra viktigaste resurser, därför är det viktigt att verksamhetens krav när det gäller kontinuitet och skydd sker som en integrerad del i kommunens lokalförsörjning.

Under mandatperioden ska arbetsätt för kravställning på lokaler där samhällsviktig verksamhet bedrivs. Även planering för totalförsvaret ska beaktas.

Klimatanpassning

Flera risker i Härnösands kommun kan komma att påverkas av ett förändrat klimat. Identifierade risker från risk- och sårbarhetsanalysen ska vara ett av underlagen som beaktas i kommunens klimatanpassningsarbete. Likaså ska risker och åtgärder som identifieras i kommunens arbete med klimatanpassning beaktas i beredskapsarbetet.

Kravställning vid upphandling av samhällsviktig verksamhet

Under mandatperioden ska kommunen etablera arbetsätt för upphandling av samhällsviktig verksamhet eller sådant som samhällsviktig verksamhet är beroende av för sin funktion där krav ställs på gemensam planering för

kontinuitet, samverkan vid samhällsstörningar och hantering av force majeure. Även planering för totalförsvaret och säkerhetsskydd ska beaktas.

IT-säkerhet

Med en ökad digitalisering ökar möjligheterna men också hoten mot våra verksamheter. En höjd lägstanivå av IT-säkerheten ger ett generellt skydd mot flera risker. Kommunen ska därför ta fram en plan för stärkt IT-säkerhet som beaktar den kommande vägledningen för grundläggande IT-säkerhetsåtgärder från MSB.

Etablera samverkansformer för det geografiska områdesansvaret

Det geografiska områdesansvaret innefattar några av kommunens viktigaste uppgifter vid samhällsstörningar och höjd beredskap. Att se till att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning inför och under en händelse och information till allmänheten samordnas.

Kommunen ska under mandatperioden etablera samverkansformer för att leva upp till sitt geografiska områdesansvar, inför och efter en kris och vid höjd beredskap.

Utbildning och övning

Förtroendevalda och anställd personal ska erbjudas den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

3.3. Civilt försvar

Många av åtgärderna i detta program har bäring både på fredstida kriser och på kommunens roll i det civila försvaret. Att värna civilbefolkningen, att säkerställa viktiga samhällsfunktioner och att bidra till försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp. Följande åtgärder rör specifikt kommunens roll i totalförsvaret.

Samordning

Arbetet med totalförsvaret är något som i stora delar görs tillsammans med andra. Kommunen ska aktivt delta i den planering som sker regionalt gällande återuppbyggnaden av totalförsvaret.

Säkerhetsskydd

Alla berörda verksamheter ska delta i arbetet med säkerhetsskydd när det är påkallat, både gällande analys och åtgärder utifrån analysen.

Skyddsrum

Skyddsrum i fastigheter som kommunen eller kommunala bolag har rådighet över ska leva upp till de krav som finns.

Krigsplaceringar

Alla berörda verksamheter ska bidra till arbetet med krigsorganisation och krigsplaceringar av personal.